

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجهٔ دکترای حرفه‌ای رشتهٔ پزشکی
عنوان

بررسی آگاهی کسبه شهر اردبیل در مورد ارتباط مصرف
سیگار و قلیان با ابتلا به بیماری کووید-۱۹ و عوامل مرتبط
با آن در سال ۱۳۹۹

نگارش:

حسام حسین پور

اساتید راهنمای:

دکتر معصومه آقامحمدی

دکتر سعید صادقیه / هری

اردیبهشت ۱۴۰۱

شماره پایان نامه:

۵۴/پ/پ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب حسام حسین پور دانشجوی مقطع دکتری رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تایید

می نمایم که:

- این پایان نامه بر اساس نتایج بررسی ها / تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب تحت راهنمایی سرکار خانم دکر معصومه آقامحمدی و آقای دکتر سعید صادقیه اهری بوده و بوسیله خودم انشا گردیده است و در صورت استفاده از نتایج پژوهش ها و یا آثار دیگران بلافصله به مرجع مورد استفاده استناد شده است و در قسمت منابع و مأخذ مشخصات مرجع به طور کامل ذکر گردیده است.

- مسئولیت صحت مطالب مندرج در این پایان نامه به طور کامل با اینجانب است.

- این پایان نامه قبل از دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح ، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

- کلیه حقوق مادی و معنوی این پایان نامه و هر گونه محصول مستخرج از آن اعم از مقالات، چاپ کتاب و ثبت اختراع به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تعلق دارد و هرگونه استفاده از اطلاعات و یا نتایج، واگذاری اطلاعات به افراد دیگر، چاپ، تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه بدون اخذ اجازه کتبی از دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ممنوع است.

- کلیه مقالات مستخرج از این پایان نامه تحت نام دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (Ardabil University of Medical sciences) به عنوان وابستگی نویسنده اول یا مسئول و با اطلاع و اجازه تمامی استادی راهنما و مشاور به چاپ رسیده یا خواهد رسید.

- چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه مجاز است با اینجانب مطابق با ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت برخورد قانونی، هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی دانشجو

امضا و تاریخ

- بدینوسیله اصالت و صحت نتایج این پایان نامه مورد تأیید اینجانب دکتر معصومه آقامحمدی و دکتر سعید صادقیه اهری، استادی راهنما می باشد.

نام و نام خانوادگی استاد راهنما

امضا و تاریخ

تقدیم

به نام آنکه جان را فکرت آموخت. خدای را بسی شاکرم که از روی کرم، پدر و مادری فداکار نصیبم ساخته تا در سایه درخت پربار وجودشان بیاسایم و از ریشه‌ی آن‌ها شاخ و برگ گیرم. والدینی که بودنشان تاج افتخاری است بر سرم و نامشان دلیلی است بر بودنم چرا که این دو موجود مقدس پس از پروردگار، مایه هستی ام بوده‌اند، دستم را گرفتند و در این وادی پر از فراز و نشیب زندگی، چگونه راه رفتن را به من آموختند. آموزگارانی که برایم زندگی و انسان بودن را معنا کردند.

حال این برگ سبزی است تحفه‌ی درویش تقدیم به آستان آنان.

تشکر و قدردانی

سپاس خدای را که سخنوران، درستودن او
بمانند و شمارندگان، شمردن نعمت های او
نداشتند و کوشندگان، حق او را گزاردن نتوانند.
اکنون که باید آغازی بر یک پایان بنگارم،
بر خود لازم می دانم که از اساتید راهنمای
محترم سرکار خانم دکتر معصومه
آقامحمدی و جناب آقای دکتر سعید صادقیه
اهنگی به خاطر راهنمایی های ارزشمند
نهایت تشکر و قدردانی را نمایم.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده	۱

فصل اول: مقدمه

۱-۱- مقدمه و بیان مسئله	۴
۱-۲- اهداف	۷
۱-۲-۱- هدف کلی مطالعه	۷
۱-۲-۲- اهداف اختصاصی	۷
۱-۲-۳- اهداف کاربردی	۸
۱-۲-۴- سوالات و فرضیات	۸
۱-۳- تعریف واژه ها	۹

فصل دوم: بررسی متون

۲-۱- مبانی نظری	۱۲
۲-۱-۱- مقدمه	۱۲
۲-۱-۲- ریشه شناسی واژه	۱۲
۲-۱-۳- تاریخچه	۱۳
۲-۱-۴- ساختار	۱۵
۲-۱-۵- عفونت زایی در انسان	۲۱
۲-۱-۶- کووید-۱۹ (COVID-19)	۲۳
۲-۱-۶-۱- علایم و نشانه ها	۲۳
۲-۱-۶-۲- پیشگیری	۲۴
۲-۱-۶-۲-۱- واکسن	۲۵
۲-۱-۶-۲-۲- ماسک صورت و بهداشت تنفسی	۲۵
۲-۱-۶-۲-۳- ایزوله سازی شخصی	۲۶
۲-۱-۶-۳- درمان	۲۶
۲-۱-۶-۴- ارتباط بیماری با مصرف دخانیات	۲۸
۲-۲- بررسی متون	۲۸

فصل سوم: مواد و روش کار

۳۲	۱-۳-۱- نوع مطالعه
۳۲	۲-۳-۲- جامعه مورد مطالعه و روش نمونه گیری
۳۲	۳-۳- روش گردآوری اطلاعات
۳۴	۴-۳-۴- معیارهای ورود به مطالعه
۳۴	۵-۳-۵- معیارهای خروج از مطالعه
۳۴	۶-۳-۶- ملاحظات اخلاقی
۳۵	۷-۳-۷- روش آنالیز داده ها
۳۵	۸-۳-۸- جدول متغیرها

فصل چهارم: نتایج

۳۷	۱-۴-۱- آمار توصیفی و استنباطی
----	-------------------------------

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۵۱	۱-۵-۱- بحث
۵۷	۲-۵-۲- جمع بندی و نتیجه گیری
۵۸	۳-۵-۳- پیشنهادات
۵۹	منابع

فهرست جداول

جدول ۱-۴ توزیع فراوانی اطلاعات دموگرافیک واحدهای مورد مطالعه.....	۳۸
جدول ۲-۴ توزیع سابقه ابتلا و بستری به دلیل ابتلا به کرونا	۴۲
جدول ۳-۴ توزیع مصرف دخانیات در افراد مطالعه.....	۴۳
جدول ۴-۴ توزیع موانع و عوارض مصرف دخانیات در افراد با سابقه مصرف.....	۴۴
جدول ۵-۴ میانگین نمره آگاهی کسبه شهر اردبیل.....	۴۴
جدول ۶-۴ بررسی فراوانی تک تک سوالات پرسشنامه.....	۴۵
جدول ۷-۴ میانگین نمره آگاهی کسبه شهر اردبیل بر حسب جنسیت.....	۴۶
جدول ۸-۴ میانگین نمره آگاهی کسبه شهر اردبیل بر حسب سن.....	۴۷
جدول ۹-۴ میانگین نمره آگاهی کسبه شهر اردبیل بر حسب سطح تحصیلات.....	۴۷
جدول ۱۰-۴ میانگین نمره آگاهی کسبه شهر اردبیل بر حسب شغل.....	۴۸
جدول ۱۱-۴ میانگین نمره آگاهی کسبه شهر اردبیل بر حسب سابقه ابتلا به ویروس کرونا.....	۴۹
جدول ۱۲-۴ میانگین نمره آگاهی کسبه شهر اردبیل بر حسب مصرف دخانیات.....	۵۰

فهرست نمودارها

۴۰	نمودار ۱-۴ توزیع جنسیتی افراد مطالعه
۴۰	نمودار ۲-۴ توزیع وضعیت تأهل افراد مطالعه
۴۱	نمودار ۳-۴ توزیع سطح تحصیلات افراد مطالعه
۴۱	نمودار ۴-۴ توزیع شغلی افراد مطالعه
۴۲	نمودار ۵-۴ توزیع سابقه ابتلا و بستری به دلیل ابتلا به ویروس کرونا

فهرست علایم اختصاری

COPD: Chronic Obstructive Pulmonary Disease

COVID-19: Coronavirus Disease 2019

HE: Hemagglutinin Esterase

IBV: Infectious Bronchitis Virus

ICU: Intensive Care Units

MERS: Middle East respiratory syndrome

RNA: Ribonucleic Acid

SARS: Severe Acute Respiratory Syndrome

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences

WHO: World Health Organization

بررسی آگاهی کسبه شهر اردبیل در مورد ارتباط مصرف سیگار و قلیان با ابتلا به بیماری

کووید-۱۹ و عوامل مرتبط با آن در سال ۱۳۹۹

چکیده

زمینه: از دسامبر ۲۰۱۹، نوعی ذات الريه به نام SARS-CoV-2 جوامع انسانی را تحت تاثیر قرار داده است.

ذات الريه که بر سیستم تنفسی به ویژه ریه ها تأثیر می گذارد، توسط سازمان بهداشت جهانی (WHO) به عنوان ویروس کرونا ۲۰۱۹ (COVID-19) نامگذاری شده است. از طرفی ریه های افراد سیگاری از جمله قلیان کش ها آسیب دیده و نمی توانند به درستی کار کنند. به همین دلیل، این افراد در معرض خطر بیشتری برای ابتلا به عفونت های تنفسی هستند. با توجه به اهمیت آگاهی مردم از مصرف دخانیات در ارتباط با بیماری عروق کرونر قلب و عدم مطالعه در این زمینه در کشور، بر آن شدیم تا آگاهی تجار اردبیلی را در مورد ارتباط سیگار و قلیان با طراحی و اجرای کووید-۱۹ بررسی کنیم.

هدف: تعیین میزان آگاهی کسبه شهر اردبیل نسبت به ارتباط مصرف سیگار و قلیان با ابتلا به COVID-19 و عوامل مرتبط با آن

مواد و روش کار: این مطالعه از نوع توصیفی مقطعی بود که روی ۳۸۰ نفر از کسبه شهر اردبیل که با روش نمونه گیری آسان انتخاب شدند، انجام گرفت. جهت جمع آوری داده ها از فرم اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه محقق ساخته آگاهی نسبت به ارتباط مصرف دخانیات با ابتلا به بیماری کووید-۱۹ استفاده شد. اطلاعات حاصله وارد نرم افزار SPSS نسخه ۲۵ شده و تحت آنالیز آماری قرار گرفت. برای این منظور از آمار توصیفی (تعداد، درصد، میانگین و انحراف معیار) و نیز آزمون های تی مستقل، ضریب همبستگی اسپیرمن و آزمون کروسکال-والیس استفاده شد.

نتایج: در مجموع ۳۷۶ نفر در این مطالعه وارد شدند. از نظر جنسیت، مردان ۸۵.۱ درصد بیشتر از زنان بودند.

بیشترین فراوانی مربوط به افراد متاهل با ۶۵.۲ درصد و کمترین فراوانی مربوط به طلاق با ۱.۱ درصد بوده است. از نظر تحصیلی، بیشترین فراوانی مربوط به تحصیلات دانشگاهی با ۶۲.۸ درصد و کمترین فراوانی مربوط به تحصیلات ابتدایی با ۲.۷ درصد بوده است. میانگین سنی افراد مورد مطالعه ۳۶.۸۸ و ۱۱.۱۱.۴۹ سال بود. از ۳۷۶ نفر، ۱۸۹ نفر (۵۰.۳٪) سیگار می کشیدند. میانگین نمره آگاهی شرکت کنندگان در مورد رابطه سیگار و

صرف قلیان با بیماری کووید-۱۹ ۱۰.۳۵ (از ۲۲ امتیاز) با انحراف معیار ۵.۵۸ بود. سطح آگاهی زنان شرکت‌کننده به طور معنی‌داری بیشتر از مردان بود و با افزایش سن، سطح آگاهی به طور معنی‌داری افزایش یافته است. بین نمره دانش افراد با سطح تحصیلات و همچنین بین نمره دانش و شغل افراد رابطه معناداری وجود نداشت.

نتیجه گیری: به طور کلی، با توجه به نتایج این مطالعه، آگاهی تجار اردبیلی در مورد رابطه سیگار و صرف قلیان با کووید-۱۹ در حد متوسط است. میزان آگاهی مردم از کووید-۱۹ و عوامل مرتبط با آن تاکنون در اردبیل بررسی نشده است که برای اولین بار در مطالعه حاضر امکان پذیر شد. بدون شک کنترل این بیماری بدون مشارکت جمعی امکان پذیر نخواهد بود و با توجه به نتایج این مطالعه و میانگین آگاهی شرکت‌کنندگان، افراد جامعه نیازمند آموزش بیشتر در این زمینه هستند. بدینهی است آموزش صحیح مردم مستلزم اقدامات سیاست گذاران سلامت است که می‌تواند در قالب تولید بروشور، برگزاری جلسات آنلاین، استفاده از شبکه‌های اجتماعی و با مشارکت مسئولان صنفی انجام شود.

کلمات کلیدی: کووید-۱۹، آگاهی، کسیه، سیگار، قلیان